

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Факультет менеджменту освіти та науки
Кафедра соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики

ЛИСОКОНЬ ІЛЛЯ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ УПРОВАДЖЕННЯ
ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОГРАМ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Автореферат
магістерської роботи

Галузь знань 01 Освіта/педагогіка
Спеціальність 011 Освітні/педагогічні науки
Магістерська програма «ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА»

КИЇВ – 2020

Роботу виконано на кафедрі соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики Факультету менеджменту освіти та науки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, Міністерство освіти і науки України

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор,
Бобрицька Валентина Іванівна
професор кафедри соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики факультету менеджменту освіти та науки Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Рецензенти: доктор філософських наук, професор,
Вашкевич Віктор Миколайович,
завідувач кафедри соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики факультету менеджменту освіти та науки Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

кандидат педагогічних наук, професор
Спіцин Євген Сергійович,
професор кафедри педагогіки
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Захист відбудеться 22 грудня 2020 року об 11 годині на засіданні комісії з Підсумкової атестації студентів ОПП «Освітня політика».
Адреса: Гуманітарний корпус Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова, м. Київ, вул. Тургенівська 8/14, ауд. 2-12.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність обраної теми полягає в тому, що галузь вищої освіти сьогодні перебуває в процесі модернізації задля наближення до європейського освітнього простору та вимог Болонської освітньої системи. В сучасних українських реаліях однією з умов престижності закладу вищої освіти є залучення інвестицій, тому питання розробки та впровадження інвестиційних програм розвитку в закладах вищої освіти як елементу освітньої політики має особливий характер. Саме це питання, сьогодні, є вирішальним у формуванні ряду понять таких як «клієнтоорієнтованість», «конкурентоспроможність» та «автономія», у вищій школі. Паралельно із цим, саме активне реформування освітньої галузі потребує переглядання підходів, методів та форм управління освітою і закладом освіти.

Відкриття європейському простору своїх освітніх та науково-технічних продуктів, їх доступність на вітчизняному і міжнародному ринках, підвищення якості організації та наданням освітніх послуг, актуальність реформування фінансово-господарської діяльності (в тому числі інвестиційна діяльність) та вдосконалення механізмів управління закладом вищої освіти спричинено Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (2015) за якою українська сторона відкриває свої кордони для обміну досвідом та вдосконалення освіти.

Нині в цілому державне регулювання інвестиційних процесів в галузі вищої школи перебуває на низькому рівні, який можна охарактеризувати як не продуманий, суперечливий, не впорядкований та не ефективний. Основною причиною слабого державного регулювання інвестицій у вищій школі є:

- відсутність чіткого механізму провадження інвестиційної діяльності між закладом вищої освіти та бізнес сектором;
- управлінська модель Міністерства освіти і науки, яка спрямована на вирішення проблем всієї галузі, а не індивідуальний підхід до кожного закладу вищої освіти;
- слабе законодавче і нормативне забезпечення, бюджетні обмеження та контролююча роль держави в інвестиційному процесі;
- нестаток інформації про реальні проблеми українських вишів та необхідність залучення інвестицій для їх розвитку.

На підставі цього важливим є формування державної інвестиційної політики в галузі вищої освіти та надання можливості закладам вищої освіти автономно, в індивідуальному порядку, розробляти і впроваджувати інвестиційні програми розвитку, які б адекватно враховували реалії закладу вищої освіти, робили акцент на слабких місцях і дійсно сприяли б розвитку університету та його кінцевого продукту, а не цілої галузі.

На нашу думку, успішність функціонування закладів вищої освіти України залежить від можливості вчасного залучення необхідних інвестицій для реалізації запланованих проєктів або програм, досягнення поставлених завдань, вироблення нового освітнього продукту тощо. Інвестиції для закладу вищої

освіти є одним із факторів його фінансово-економічного розвитку, а тому даний процес повинен бути підкріплений певним індивідуальним планом і механізмом, що вдало реалізується через інвестиційну програму розвитку.

Дослідження питання розробки та впровадження інвестиційних програм розвитку в закладах вищої освіти, у часи трансформації для України, є одним з найбільш пріоритетних завдань освітньої політики.

Все це свідчить про актуальність обраної теми магістерської роботи.

Мета дослідження – дослідити теоретичні аспекти та практичний інструментарій упровадження інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти як елементу освітньої політики.

Визначена мета зумовлює наступні **завдання**:

1. Визначити сучасний стан наукової розробленості проблеми упровадження інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти.
2. Проаналізувати місце, мету та роль інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти в системі інвестиційної політики України.
3. Розробити й обґрунтувати механізм упровадження інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти.
4. Сформулювати пропозиції щодо запровадження інвестиційних програм розвитку закладу вищої освіти.

Об'єктом дослідження є інвестиції в освітній політиці України.

Предметом дослідження є впровадження інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти України.

Гіпотеза дослідження. Впровадження інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти є ефективним засобом залучення зовнішніх інвестицій для розвитку, управління закладом вищої освіти, підвищення іміджу закладу вищої освіти та його конкурентоспроможності.

Для реалізації мети й завдань дослідження використовувалися наступні **методи дослідження**:

- термінологічний аналіз (вивчення понятійного апарату дослідження);
- систематизація наукової літератури (вивчення стану досліджуваної проблеми);
- вивчення та узагальнення практичного досвіду (ознайомлення із провідними практиками, науковими доробками та їх положеннями, нотування основної інформації та її трансформація в практичну площину освітньої політики України);
- систематизація нормативно-правових актів (вивчення стану досліджуваної проблеми в законах та підзаконних актах);
- метод експертної оцінки (аналіз нормативно-правового акту, наукової праці, практик закладів вищої освіти та надання їм оцінки виходячи із закладених норм та реальної площини питання);
- моделювання та апробація (розробка практичного, методичного або інструктивного матеріалу та його впровадження на практиці);
- метод класифікації (метод дає змогу упорядкувати і класифікувати освітні явища на основі їх однорідності, спираючись в подальшому на науковому пізнанню);

- проблемно-генетичний аналіз (актуалізація досвіду, прогнозування його розвитку в освітній політиці в досліджуваному напрямі).

Експериментальною базою дослідження є заклад вищої освіти (Криворізький державний педагогічний університет).

Наукова новизна одержаних результатів. Полягає в модернізації існуючих та розроблені нових теоретичних і практичних аспектів, що стосуються змісту інвестиційної політики в галузі вищої освіти та впровадження інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти. Результати, що характеризують новизну дослідження полягають у наступному:

- *вперше* розроблено й обґрунтовано механізм упровадження інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти; запропоновано авторське визначення понять «інвестиційна програма розвитку закладу вищої освіти» та «упровадження інвестиційної програми»; надано рекомендації на інституційному та державному рівні на основі досвіду автора щодо впровадження інвестиційної програми розвитку;

- *удосконалено* теоретичне узагальнення щодо змісту інвестиційної політики України у галузі вищої освіти;

- *дістало подальшого розвитку* питання впровадження інвестиційної програми розвитку закладів вищої освіти в перспективний план розвитку закладу вищої освіти, як невід'ємної частини;

Практичне значення одержаних результатів полягає у висвітленні змісту інвестиційної політики України в галузі вищої освіти та необхідності впровадження інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти, як засобів залучення додаткових ресурсів, задля розвитку освітнього середовища вишу.

Результати дослідження впроваджувалися у Криворізькому державному педагогічному університеті (Довідка про впровадження результатів магістерської роботи № 09/1-462/3 від 17.11.2020 року).

Особистий внесок здобувача. Магістерська робота є одноосібно виконаною працею автора. Всі наукові результати, положення, розробки, висновки та рекомендації одержані автором самостійно. У спільних наукових статтях з В. Бобрицькою здобувачем проаналізовано доцільність упровадження інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти в Україні як пріоритету в освітній політиці країни та з'ясовано, що залучення інвестицій у вищу школу сприяє підвищенню конкурентоспроможності освітніх закладів, створює позитивний вплив на їх освітню діяльність [2]; запропоновано галузеве удосконалення нормативного підґрунтя для аналітики, інвестування та фінансування закладів вищої освіти, висвітлено проєкт «Пілотна ініціатива інфраструктурної і програмної модернізації діяльності Центру сприяння працевлаштування студентів та випускників університетів» в рамках державно-приватного партнерства та визначено, що підвищенню ефективності упровадження інвестиційної політики України у галузі вищої освіти сприятиме чітке визначення її цільових настанов [1]. У спільній праці з Т. Василюк автором розглянуто поняття «управлінська компетентність керівника» з позицій освітньої галузі та визначено необхідні для здійснення ефективною інвестиційної діяльності керівника уміння та навички [3].

Апробація результатів дослідження здійснювалася у процесі звітування на засіданнях кафедри соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики факультету менеджменту освіти та науки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова впродовж 2019-2020 н.р., 2020-2021 н.р. (I семестр). Результати було оприлюднені на II Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми сучасної науки та освіти» (м. Львів, 2020); Всеукраїнських науково-практичних інтернет-конференціях «Молода наука-2020: соціально-педагогічні розвідки» (м. Київ, 2020) та «Науково-практичне забезпечення надання публічних послуг в умовах децентралізації» (м. Київ, 2020).

Структура магістерської роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, восьми підрозділів, висновків до розділів, загального висновку, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг магістерської роботи – 109 сторінок, основна частина розміщена на 60 сторінках. Всього було використано 65 джерел, з них 38 – інтернет-ресурсів та підготовлено 9 додатків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність обраної теми, визначено мету, об'єкт, предмет дослідження і завдання, які розв'язуються у роботі, розкрито наукову новизну та практичне значення отриманих результатів, обсяг та структуру магістерської роботи.

У першому розділі «**Теоретичні та нормативні основи впровадження інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти**» охарактеризовано поняттєво-категорійний апарат дослідження, виокремлено основні тенденції у розробленні та запровадженні стандартів в освіті сучасної України та проаналізовано теоретичні аспекти запровадження стандартів освіти в Україні з урахуванням досвіду європейських країн.

Проблема дослідження інвестиційних програм розвитку в освітньому просторі університетів в Україні нині присутня, але не має ґрунтовних наукових доробок з цієї тематики, але є дуже величезний потенціал, оскільки дослідження даної теми і її апробація передбачають розвиток освітнього середовища, індивідуальний брендінг закладу вищої освіти, його промоцію та приведення до європейських норм діяльності.

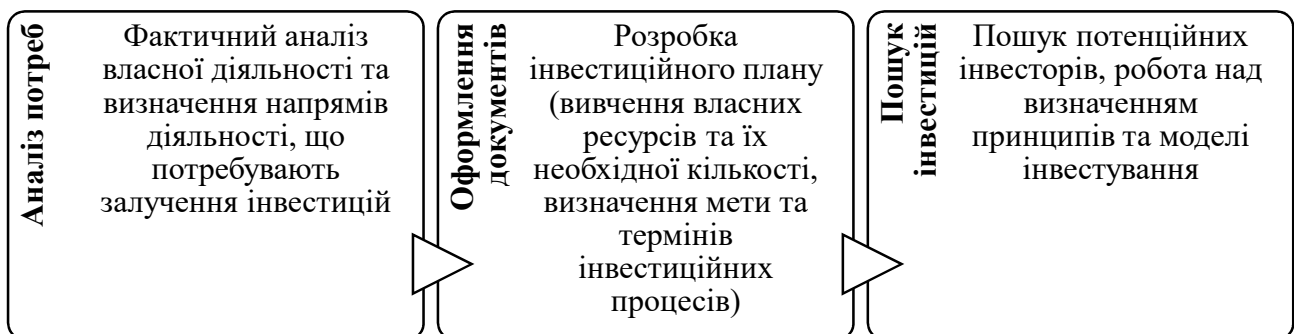
Як показують дослідження праць науковців, термін «інвестиції» вживається перш за все як види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницького та іншого видів діяльності, у результаті якої створюється прибуток (дохід) та/або досягається соціальний та екологічний ефект.

Етап активних наукових досліджень можна охарактеризувати наявністю різних підходів до розуміння поняття «інвестиційна політика в освіті», котра трактується як Ресурси та цінності, які спрямовуються на вищу школу і сприяють розвитку системи вищої освіти, підвищуючи її конкурентоспроможність, а від так і конкурентоспроможності держави. Доведено, що стан освітньої системи знаходиться в залежності від виваженої освітньої політики, компетентності рішень державних органів та врахуванні

світових освітніх тенденції, що визнають освіту найбільш пріоритетною сферою життєдіяльності. Важливою умовою подальшого розвитку освітньої сфери є відповідність таким тенденціям, як: європеїзація, інтернаціоналізація, глобалізація та демократизація, – тобто розуміння та наукове осмислення внутрішніх і зовнішніх факторів та характеру їх впливу на освітній процес, оцінювання потреб у системних перетвореннях в галузі з урахуванням набутого досвіду міжнародного співтовариства та створення дієвого механізму впровадження новітніх наукових розробок.

Нами досліджено сучасний стан розробленості питання упровадження інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти, зокрема досвід науковців стосовно формування теоретико-методологічних засад державної освітньої політики активно розробляють В. Андрущенко, В. Бобрицька, В. Кремень, С. Ніколаєнко, В. Савельєв та інші. Інвестиції як напрям державного управління в сфері освіти є предметом досліджень М. Баран, С. Останиної, С. Кузнецової, Ю. Литюга, В. Мартиненко. Проблеми залучення інвестицій в освіту теоретично розробляють І. Вахович, М. Гончаренко, Л. Іщук, Д. Коваленко, С. Кожем'якіна, В. Майстер, С. Пиріг, В. Савіщенко, М. Степка, Л. Черватюк, Н. Щеликова, Яровенко Т., а тематику ефективності освітнього інвестування досліджують М. Карпенко, І. Крутий, К. Кулешов та інші.

На основі проаналізованих джерел ми розробили складові розвитку інвестиційного потенціалу ЗВО:

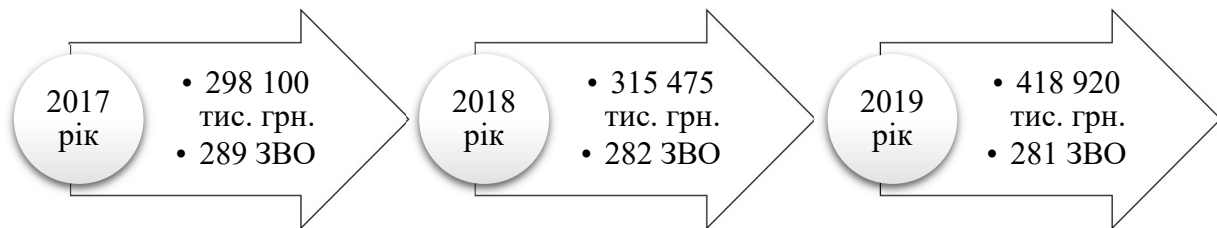

У другому розділі «**Інвестиційна політика України у галузі вищої освіти**» досліджено особливості інвестування в освіту. Зміст інвестиційної діяльності в загальній економічній теорії передбачає двобічний характер послідовності залучення інвестицій, тому на нашу думку, в галузі вищої освіти інвестиційна діяльність має так само двобічний характер послідовності залучення інвестицій:

1. Залучення інвестицій за ініціативи закладу вищої освіти (полягає в тому, що інвестиційна діяльність ініційована та проводиться закладом вищої освіти за визначеною інвестиційною програмою розвитку даного закладу, але за рахунок інвесторів);

2. Інвестиції у вищу школу за ініціативи інвестора (полягає в тому, що інвестиційна діяльність запропонована самим інвестором, який бачить необхідність вкласти власні інвестиції в конкретний напрямок або проекту закладу вищої освіти для отримання власної вигоди).

Варто зазначити, що державою в рамках державного бюджету було інвестовано на капітальні видатки закладів вищої освіти 1 млрд 0,325 млн гривень у період з 2017 до 2019 року, за 3 роки [28] (Додаток А). За даними Державної служби статистики України у 2017 році в Україні провадило свою діяльність 289 закладів вищої освіти, у 2018 році – 282, а у 2019 році – 281 [17] (Додаток Б). За наведеними даним можна зробити висновок (Рис. 2.1), що протягом зазначеного періоду державні інвестиції підвищились більше ніж на 40%, але в розрізі університетів, в більшості випадків, середній показник залишився не змінний, на рівні 1 213,6 тис. грн.

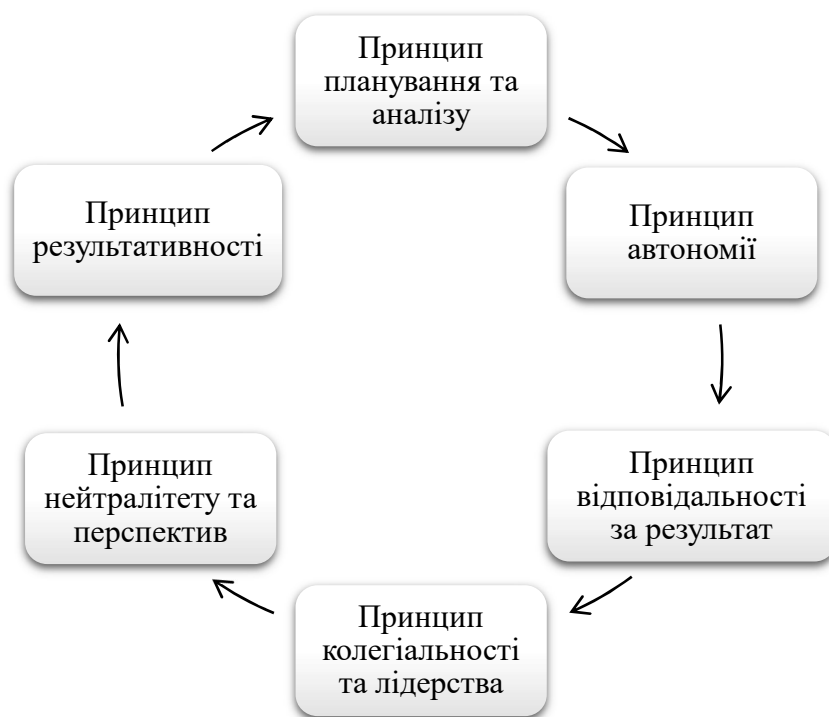

З'ясовано, що важливим елементом для інвестиційної програми розвитку є її ідеологія або підхід до її укладання та реалізації, що базуються на відповідних принципах. Дослідження дотичних галузевих принципів освітньої політики та інвестиційної діяльності повинно здійснюватися з позиції їх походження, розвитку, норм права та категорій наукових галузей, значення та практичної реалізації, а також виведенням суті з філософського розуміння принципів управління.

На основі опрацювання наукових досліджень нами виокремлено загальні принципи інвестиційної діяльності в Україні, зокрема: принцип самоврядності (полягає у виключному праві самостійно здійснювати інвестиційну діяльність керуючись чинним законодавством); принцип свободи (полягає у праві суб'єктів інвестиційної діяльності розпочинати і закінчувати інвестиційні зв'язки, укладати та виконувати угоди в будь-яких формах, які не заборонені чинними законами України); принцип юридичної рівності та недискримінації (полягає у рівності всіх учасників інвестиційних процесів перед законодавством України та міжнародними угодами, що були імplementовані або ратифіковані українською державою, незалежно від типу, форм власності, резидента тощо); принцип верховенства права (полягає у регулюванні інвестиційних процесів виключно в межах нормативно-правової бази України); принципом захисту інтересів суб'єктів інвестиційної діяльності (полягає у забезпеченні захист інтересів всіх суб'єктів інвестиційної діяльності на її території України згідно із законами України та за межами України згідно з нормами міжнародного права); принцип плановості та аналізу (полягає у вивченні інвестиційного середовища та необхідності вкладання в нього інвестицій, короткостроковому та довгостроковому плануванні інвестиційної діяльності по відношенню до інвестиційного середовища).

Враховуючи принципи діяльності закладу вищої освіти та загальні принципи інвестиційної діяльності автором розроблено систему принципів упровадження інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти:

У третьому розділі «**Механізми упровадження інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти**» розглянуто моделі упровадження інвестиційних програм розвитку у реалізації освітньої політики.

В українському освітньому просторі, який з роками почав все більше цікавити інвесторів і все менше забезпечувати якісний тривалий процес взаємодії з ними призвів до самоорганізації закладів вищої освіти в інвестиційній діяльності. Більшість закладів вищої освіти самостійно працює над залученням інвестицій задля власного розвитку на умовах відсутності більшості базових необхідних умов. Нині існує декілька моделей упровадження інвестиції у вищу освіту України.

Досліджуючи питання механізмів упровадження інвестиційних програм розвитку нами було виокремлено наступні моделі упровадження інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти: державно-приватне партнерство, програми соціального партнерства, міжнародні проекти технічної або гуманітарної допомоги, грантові програми, безповоротна благодійна допомога та власні ініціативи.

Варто зазначити, що за даними органів виконавчої влади в Україні станом на 01.01.2020 року на засадах державно-приватного партнерства укладено 187 договорів (додаток Г), з яких реалізується 52 договори, 135 договорів не реалізується.

Сучасні тенденції диктують свої правила та умови інвестування незалежно від сфери людського життя або наукової галузі. Нині заклади вищої освіти мають декілька моделей задля реалізації власних ідей, проектів та ініціатив завдяки інвестиціям. Важливішим питанням є чітка логічна послідовність впровадження таких ідей через різноманітні моделі інвестиційних процесів, що буде можливо завдяки розробці інвестиційної програми розвитку університету.

Однією із провідних проблем, що стримує розвиток інвестиційної діяльності закладів вищої освіти та впровадження інвестиційних програм розвитку, як індивідуальних траєкторій залучення інвестиційних ресурсів, є фактична відсутність на державному рівні єдиної загальноприйнятої концепції інвестиційного розвитку за науковими галузями та порядку управління ними. Така ситуація зменшує шанси закладів вищої освіти і знецінює їх персональну інвестиційну діяльність, що в результаті призводить до зменшення їх активності та невикористаного людського потенціалу. Першочерговими проблемами, які потребують втручання з боку державних органів влади та інституційного громадсько-приватного сектору є розподіл функціональних повноважень в інвестиційному процесів між суб'єктами інвестиційної діяльності та державою, юридичне закріплення права та можливості закладів вищої освіти бути індивідуальними автономними учасниками інвестиційних процесів та мати власні інвестиційні програми розвитку.

Враховуючи сучасний етап розвитку освіти, рівень досліджуваності питання інвестиційної політики в галузі вищої освіти як пріоритету освітньої політики та важливість інвестиційних процесів ми маємо пропозиції щодо запровадження інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти на загальнодержавному рівні.

Спираючись на результати дослідження, нами було удосконалено наступні рекомендації щодо пропозицій *для запровадження інвестиційних програм розвитку закладам вищої освіти* як важливого елемента для безпосереднього усвідомлення менеджментом закладу вищої освіти необхідності здійснення інвестиційної діяльності за чітко сформованим планом на інституційному рівні. Тому на нашу думку доречними для даного рівня будуть наступні рекомендації.

Заклади вищої освіти, за бажанням, повинні розробити інвестиційні програми розвитку або додати до стратегічного плану розвитку університету відповідний розділ "Залучення інвестицій"

Для залучення інвестицій заклад вищої освіти повинен мати окремий структурний підрозділ або працівників, які будуть координувати дані процеси

Заклади вищої освіти повинні впроваджувати корпоративну соціальну відповідальність перед територіальною громадою для пошуку локальних інвесторів, які будуть зацікавлені в розвитку університету

Заклад вищої освіти повинен мати ендавмент в банківській установі для отримання фінансових інвестицій з бізнес-сектору

Заклад вищої освіти повинен розробити систему прозорого звітування за участь в інвестиційних процесах та реалізацію інвестиційної програми розвитку

ВИСНОВКИ

Результати проведеного дослідження щодо запровадження інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти як пріоритету освітньої політики України дають змогу зробити такі висновки та узагальнення:

1. На основі вивчення напрацювань праць вітчизняних та міжнародних дослідників, аналізу вітчизняної нормативно-правової бази ми дійшли висновку, що нині питання дослідження інвестиційної діяльності в освітньому просторі

закладі вищої освіти присутні, кількість наукових напрацювань з цієї тематики не велика. В даних наукових доробках більшість уваги приділена процесам інвестування як невід'ємній частині загальноекономічної теорії, фінансово-економічної або фінансово-господарської діяльності закладу вищої освіти. Вітчизняне правове поле регулює інвестиційні процеси в цілому, галузевих відхилень в законодавстві не має, тому процес інвестування вищої школи і питання розробки інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти, вимагають перегляду і приведення до європейських норм. Не менш важливим є питання приведення до єдиного поняттєво-категорійного апарату інвестиційної політики в галузі вищої школи задля зменшення кількості правових, аналітичних, економічних колізій в освітній та науково-технічній діяльності.

2. В ході дослідження обґрунтовано теоретичні засади мети та змісту інвестиційної політики в галузі вищої освіти, висвітлено моделі та проаналізовано місце освітніх інвестицій в загальній структурі освіти. Окрема увага була приділена місцю, меті та ролі інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти в системі інвестиційної політики України.

На нашу думку інвестиційні програми розвитку займають особливе місце в управлінській діяльності менеджменту закладу вищої освіти, показуючи його здатність комплексно керувати та скеровувати діяльність закладу освіти, в тому числі в інноваційному напрямку для сьогодення напрямку. Інвестиційні програми розвитку закладів вищої освіти мають міжгалузевий характер, оскільки одночасно стосуються освітньої політики, економіки, державного управління, соціально-політичних студій тощо. Інвестиційні програми розвитку університетських просторів реалізують управлінську, освітню, науковому, міжнародну та фінансово-економічну діяльність закладу вищої освіти. Провідною роллю інвестиційних програм розвитку є відображення реалій у галузі вищої освіти та її освітніх суб'єктах, їх процесів та перспектив, а метою програм є пошук нових інвестиційних ресурсів задля реалізації місії університету, його перспективного плану розвитку (стратегічного плану), розробці нових інноваційних продуктів для освіти та науки, підвищення конкурентоздатності серед абітурієнтів та входження університету до європейського освітнього простору.

3. Ми вважаємо, що однією із провідних проблем, що стримує розвиток інвестиційної діяльності закладів вищої освіти та впровадження інвестиційних програм розвитку, як індивідуальних траєкторій залучення інвестиційних ресурсів, є фактична відсутність на державному рівні єдиної загальноприйнятої концепції інвестиційного розвитку за науковими галузями та порядку управління ними.

В даному випадку інвестиційні процеси вищої школи, як і в більшості інших сферах людського життя, стали заручниками механізмів державного управління. Причиною цього є наявність норм в національному законодавстві, але відсутність фактичних механізмів їх реалізації. Тому заклади вищої освіти вимушені виходити і впроваджувати інвестиційні програми розвитку через наявні моделі беручи їх як наявний механізм задля отримання відповідного результату.

4. Розроблено спираючись на результати дослідження пропозиції щодо запровадження інвестиційних програм розвитку закладу вищої освіти на інституційному та державному рівнях. Вирішення питання функціонування інвестиційних процесів у вищій школі необхідно реалізовувати через комплекс заходів не лише на інституційному рівні, а й на загальнодержавному задля вирішення питання в глобальному сенсі.

Запропоновані моделі ґрунтуються на аналізі наукових доробків, чинного законодавства України та власному досвіді автора.

Викладене вище переконує в тому, що на сучасному етапі розвитку освіти необхідним є врегулювання питань інвестиційної діяльності закладів вищої освіти та подальші наукові дослідження в напрямку інвестиційної політики в галузі вищої освіти з точки зору освітньої політики та управління вищою школою.

Мета наукового дослідження досягнута, визначені на початку дослідження завдання під час роботи виконані.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ РОБОТИ

1. Бобрицька В., Лисоконь І. (2020). Інвестиційна політика України в галузі вищої освіти: мета та механізми впровадження. «Науково-практичне забезпечення надання публічних послуг в умовах децентралізації»: зб. матер. наук.-практ. інтернет-конф. К.: Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України. С. 346-349. Retrieved from <http://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/Konf-tsiia-15.04.-2020.pdf#page=346>

2. Бобрицька В., Лисоконь І. (2020). Упровадження інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти як пріоритет освітньої політики України. «Молода наука-2020: соціально-педагогічні розвідки»: зб. матер. наук.-практ. інтернет-конф. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, вид-во «Гілея».

3. Василюк Т., Лисоконь І. (2020). Роль управлінської компетентності керівника для залучення інвестицій у заклад освіти. «Актуальні проблеми сучасної науки та освіти»: зб. матер. II Міжнар. наук.-практ. конф. (част. II). Львів: Львівський науковий форум. С. 25-26. Retrieved from <https://mail.google.com/mail/u/0/#label/PhD?projector=1>

4. Лисоконь І. (2020). Regulatory and legal basis of Ukraine's investment policy in the field of higher education. Освітній вимір. Кривий Ріг. (3/55).

5. Лисоконь І. (2020). Інвестиційна політика в галузі вищої освіти України: стан розробленості питання в науковій площині. Педагогічний дискурс. Переяслав-Хмельницький.

АНОТАЦІЯ

Лисоконь І. О. Освітня політика України з питань упровадження інвестиційних програм розвитку закладів вищої освіти. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Магістерська робота на здобуття наукового ступеня магістра освітніх наук за спеціальністю 011 «Освітні/педагогічні науки». – Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Київ, 2020.

У магістерській роботі досліджено питання державного регулювання інвестиційних процесів в галузі вищої школи, зміст та мету інвестиційної політики у вищій школі, процес впровадження інвестиційних програм розвитку закладі вищої освіти задля створення інноваційних освітніх продуктів, модернізації матеріально-технічної бази та удосконалення інфраструктури.

В ході дослідження було здійснено аналіз сучасного стану наукової розробленості питання освітніх інвестицій, вітчизняної нормативно-правової бази в сфері інвестування та освіти, визначена терміносистема інвестиційних процесів у вищій освіті.

Розроблено класифікацію видів інвестиційних програм розвитку за певними ознаками, систему принципів необхідних для впровадження та реалізації інвестиційної програми, запропоновано пропозиції для запровадження інвестиційних програм розвитку та надано рекомендації для запровадження інвестиційних програм розвитку закладам вищої освіти на державному рівні з державного бюджету на капітальні видатки закладів вищої освіти

Ключові слова: вища освіта, заклад вищої освіти, інвестиції, інвестиційна політика в галузі вищої освіти, інвестиційна програма розвитку закладу вищої освіти, освіта, освітня політика.

Lysokon I. Educational policy of Ukraine on the implementation of investment programs for the development of higher education institutions. – The manuscript.

Master's Degree specialty 011 «Educational/Pedagogical Sciences».- МР Dragomanov National Pedagogical University. - Kiev, 2020.

The master's thesis examines the issues of state regulation of investment processes in higher education, the content and purpose of investment policy in higher education, the process of implementing investment programs for higher education institutions to create innovative educational products, modernize facilities and improve infrastructure.

In the course of the research the analysis of the current state of scientific development of the issue of educational investments, the domestic legal framework in the field of investment and education was carried out, the terminology of investment processes in higher education was determined.

The classification of types of investment development programs according to certain features, the system of principles necessary for implementation and realization of the investment program are developed, offers for introduction of investment programs of development are offered and recommendations for introduction of investment programs of development are given to higher education institutions at the state level.

Key words: higher education, higher education institution, investments, investment policy in the field of higher education, investment program of higher education institution development, education, educational policy.